

Vår utrikespolitik

Det nya läget och försvaret

Den ödesdigra församling av vårt läge som uppstått genom splittringen i Skandinavien erkännes mest allmänt och otvetydigt genom framhållandet av att detta läge kräver en betydande förstärkning av det svenska försvaret. På de håll där man på en gång söker hävda att "det var bäst som skedde" och att en sådan förstärkning är nödvändig gör man sig skyldig till en inkonsekvens, som inte gärna kan undgå någon tänkande iakttagare.

Det är sant att man på vissa håll gjort gällande att varje tänkbar utrikespolitisk linje måste leda till en ökning av de militära förberedelserna. Då det varit fråga om en skandinavisk samordning har denna tanke framförts, då en västorientering krävts har den likaledes dragits fram för att avskräcka från övergivandet av neutralitetspolitiken. Men aldrig tidigare har med tillnärmelsevis samma energi förklarats att en utbyggnad av försvarsberedskapen är påkallad som efter det isoleringspolitiken genom Norges beslut att gå väster ut påstås bli den definitiva svenska ståndpunkten.

Tendensen att i varje utrikespolitisk handlingslinje se ett skäl att stärka försvaret är visserligen naturligt och förståeligt hos personer som med hänsyn till det allmänna läget anser att

vårt försvar icke äger tillräcklig styrka; benägenheten på militärt håll att utnyttja varje möjlighet till en framstöt för försvaret har ofta tidigare framträtt och skall här icke nedvärderas, då den med hänsyn till vederbörandes grundläggande åsikter är respektabel. Icke desto mindre är uppenbart att den antydda tendensen är logiskt ohållbar. Lika uppenbart är att den särskilda iver som nu framträder är ett tecken på att det inträdda läget är sämre — och av alla vidgås vara sämre — än det läge som en svensk eller skandinavisk samverkan väster ut skulle medföra. Ett försvar av given storlek är mindre effektivt nu än om vi vore försäkrade om förberedd hjälp. Eller annorlunda uttryckt: vid samverkan väster ut vore en försvarskostnad tillräcklig som i dagens läge ter sig otillräcklig.

Att denna av alla framförda, men av isolationisterna icke följdriktigt utförda uppfattning är riktig lider knappast något tvivel. Givet är att Sverige, hur än vår utrikespolitik gestaltas, måste ha ett försvar som är minst lika effektivt som det nuvarande och som på vissa särskilda punkter — främst flyget — fortfarande kräver utbyggnad. Vid en samverkan väster ut måste detta förutsättas, det är helt enkelt en konsekvens av det interna

tionella läget över huvud. Men genom en politik som icke ger oss säkerhet om någon hjälp, som under alla förhållanden medför att vi ställs i kön när det gäller anskaffande av materiel i fredstid och att vi i händelse av krig i bästa fall blott får oförberedd hjälp, är det givet att våra egna resurser måste ansträngas på ett helt annat sätt än eljest. Vi får köpa en rent teoretisk chans att stå utanför ett krig — enligt allas mening praktiskt reducerad till noll — genom betungande uppoffringar.

Saken har också en annan sida, kanske än viktigare. Enighet råder om att Sverige icke kan motstå ett ryskt anfall annat än om hjälp från väster erhålles. Detta fastslogs klart av överbefälhavaren för över två år sedan, det har gång på gång inskräpts av militära och civila auktoriteter, det är i själva verket vid minsta eftertanke påtagligt. Men även om vilja att strida kan och bör finnas utan hopp om seger, måste denna vilja stärkas genom tron på framgång och genom förvisningen att de styrande vidtagit alla tänkbara åtgärder för att säkra framgång. Att en hjälp som behövs är förberedd och garanterad blir därför ett tillskott till den moraliska likaväl som till den materiella motståndskraften.

Mot denna bakgrund måste man se den från både civilt och militärt håll yppade tanken att en öppen diskussion om våra hjälpbehov är farlig därför att den kan skapa défaitism. Driv tankegången ett steg längre, och den innebär: tala inte om vår oförmåga att klara oss själva, ty därigenom försvagar vi motståndsviljan och undergräver förtroendet till en statsledning som inte — trots att så varit möjligt — försäkrat oss om förberedd hjälp. Avvisandet av den öppna debatten är kort sagt i detta liksom i de flesta fall endast en metod att skydda statsledningen. Och i dagens läge innebär detta avvísande att den förda politikens svagheter indirekt erkännes av de styrande själva.

Ett fullföljande av isoleringslinjen har alltså — från isolationisternas egna utgångspunkter — till resultat att vårt försvarsläge starkt försämrats, att stora öknings i försvarsordningen därför blir nödvändiga och att själva motståndsviljan tenderar att försvagas. Intet visar klarare att en omprövning av vår politik är påkallad. De särskilda hänsyn som måste tas vid en dylik omprövning — främst det finska problemet — skall diskuteras i en avslutande artikel.

mått bestyrkt; hr Vougt har på denna punkt uttryckt sig utförligare och klarare än enligt Dagens Nyheters referat. Två gånger återkom hr Vougt till synpunkten att vi visserligen vore i behov av hjälp, men att "det här är inte en sak som skall stå i förgrunden av vår diskussion", "att vi inte skall tala så mycket om hjälp att det kan medföra skador för vår nations inställning i försvarsfrågan"; "det är ganska naturligt om svenska folket en vacker dag börjar undra. Hur står det till med våra försvarsmöjligheter, eftersom vi beständigt får läsa i tidningarna och beständigt från alla håll får höra att det väsentligaste av allting är hjälpen utifrån?" Hr Vougt skärpte denna tankegång utöver vad Dagens Nyheter antytt genom uttalandet att "man får framför allt akta sig för att i det här sammanhanget den militära sakkunskapen kommer på något sätt i motsättning till folkmeningen". Innebär inte dessa ord en varning till militären att inte sprida den uppfattning om behovet av hjälp utifrån som hr Vougt själv säger sig dela? Eller vill hr Vougt hävda att det är en mening till folkopinionen att rätta